

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยอนามัยอดามคำดับ คังนี้

1. ความน่าเชื่อถือของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความน่าเชื่อถือของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตามสภาพตำแหน่งและลักษณะของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การบริหารงบประมาณ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 แตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ จำแนกตามลักษณะของโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานบริหาร งบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัมย์ เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2556 โดยแยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 231 คน หัวหน้าการบริหารงบประมาณ จำนวน 231 คน รวมจำนวนทั้งหมด 462 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากการสุ่มประชากร กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตารางของเครชีและมอร์แกน ได้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 105 คน และหัวหน้างานบริหารงบประมาณ จำนวน 105 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลาย ขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยลักษณะ ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ รายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน ที่จัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัมย์ เขต 2 ลักษณะ ค้ำดามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเครท แบบสอบถามครอบคลุมโดยใช้กรอบ รวม 6 ค้าน คือ การจัดทำและเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุน เพื่อการศึกษาการบริหารงานการเงิน การบริหารงานบัญชี และได้กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เกณฑ์สภาพการบริหารงบประมาณโรงเรียน มี/ไม่มี ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ค่าร้อยละและ แปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ฐานนิทรรศก ศิลป์ จาธุ. 2549 : 77) ดังนี้

ร้อยละ 85 - 100 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ร้อยละ 75 - 84 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ร้อยละ 60 - 74 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ร้อยละ 40 - 59 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ร้อยละ 0 - 39 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน

5 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก

3	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำอปปะยปีด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสภาพและปัญหการบริหารงบประมาณโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้จัดได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนรีรัตน์ ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนหนังสือราชการจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 แห่งโรงเรียนในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับกำหนดวันรับแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้จัดไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 ด้วยตนเองและกรณีไม่ได้รับแบบสอบถามทันทีภายในเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยติดตามด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้จัดได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชื่อ จำนวนกำหนดค่าวาเลนแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละชื่อ พร้อมนำแบบสอบถามมาประเมินผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแยกตามความถี่และหาค่าร้อยละ

4.2 การศึกษาสภาพและปัญหการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าการบริหารงบประมาณ ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การเปรียบเทียบปัญหการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และ

หัวหน้าการบริหารงบประมาณ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและลักษณะการเปิดสอนของ โรงเรียน โดยใช้ Independent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยซึ่งเป็นข้อค่าธรรมเนียมแบบปลายเปิด โครงการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากว่าอย่าง เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 ขอนำเสนอดังนี้

1. สภาพดำเนินการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าการบริหาร งบประมาณ โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พนวจ อยู่ใน ระดับปานกลาง 3 ด้าน และระดับน้อย 3 ด้านที่มีร้อยละสูงสุดคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ รองลงมาด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการบริหารบัญชี เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ได้ผลดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมี สภาพการดำเนินการมีการจัดให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุง และนำเสนอของ ความเห็นชอบต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดทำรายละเอียดแผน งบประมาณ แผนงาน งาน โครงการ ให้มีความชื่อมโยงกับผลผลิตและผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด ความสำเร็จของสถานศึกษา และ โรงเรียนมีการวิเคราะห์และจัดทำด้วยความสำคัญของแผนงาน งาน โครงการ เมื่อเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งนโยบายแผนพัฒนามาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ บันตอนและวิธีการจัดตั้งงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินการ

1.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการจัดทำข้อร่าง ตกลงผลผลิตของหน่วยงานภายใน สถานศึกษา และกำหนดผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือ โรงเรียนมี การทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่ การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ

1.3 ด้านตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและ เขตพื้นที่การศึกษา รองลงมาคือ โรงเรียนมีการรายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

โรงเรียนมีการสนับสนุนให้บุคลากรและสถานศึกษาร่วมมือกัน ใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียน การสอนของสถานศึกษา รองลงมาคือ โรงเรียนมีการเก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายไปใช้ตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่ต้องใช้วางเงินเพิ่มเติมให้เป็นไปตามระเบียบของ ทุนการศึกษาและระเบียบว่าด้วยเงินอกรบประมาณ ทั้งตามวัตถุประสงค์และไม่กำหนดวัตถุประสงค์

1.5 ด้านการบริหารการเงิน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการกันเงินไว้เบิก เหลือปีตามระเบียบของกระทรวงการคลัง รองลงมาคือ โรงเรียนมีการเบิกเงิน การรับเงิน ตามขั้นตอนที่กระทรวงการคลัง กำหนด

1.6 ด้านการบริหารบัญชี ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการตรวจสอบ ความถูกต้องของตัวเงินสดและเงินฝากธนาคาร ตามรายงานคงเหลือประจำวัน และงบพิสูจน์ยอดฝากธนาคาร ตลอดจน ตรวจสอบความถูกต้อง ของบัญชีแยกประเภททั่วไปและการตรวจสอบความถูกต้อง รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดทำรายงานประจำปี ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านเขตพื้นที่การศึกษาตามกำหนดระยะเวลาที่ กำหนด

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าการบริหารงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัมย์ เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านบริหารการเงิน และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ตามดำเนิน มีข้อค้นพบโดยรวมและรายด้านและดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน งาน โครงการ ให้มีความชื่อมโยงกับ ผลผลิตและผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด ความสำเร็จของสถานศึกษา รองลงมาคือ โรงเรียนมีการวิเคราะห์ผล การดำเนินงานของสถานศึกษาตาม ข้อคดีที่ทำกับเขตพื้นที่การศึกษาด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา ตลอดจนต้นทุน ซึ่งต้องคำนวณด้านทุนผลผลิตขององค์กร และ ผลผลิตงาน/โครงการ

2.2 ด้านการจัดสรรงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียน มีการทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่ การศึกษามีอยู่ได้รับงบประมาณ รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งาน โครงการที่สอดคล้องกับเงินงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินอกรบประมาณที่ได้ตามแผนระดับ

ทรัพยากร

2.3 ด้านตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน ด้านตรวจสอบ ติดตามประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนมีการกำหนดปัจจัยหลัก ความสำเร็จ และตัวชี้วัดของสถานศึกษา รองลงมาคือ โรงเรียนมีการสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินผล ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัด ความสำเร็จที่กำหนดของสถานศึกษา

2.4 ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการดำเนินการจัดสวัสดิการให้เป็นไปตามระเบียบ รองลงมาคือ โรงเรียนมีการวางแผนเบิกจ่ายการใช้เงิน สวัสดิการ

2.5 ด้านการบริหารการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการกันเงินไว้เบิกเหลือปีต่อมา ระเบียบของกระทรวงการคลัง รองลงมาคือ โรงเรียนมีการนำส่งเงินโดยมีขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลัง

2.6 ด้านการบริหารบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการจัดทำรายงานประจำปี ให้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านเขตพื้นที่การศึกษาตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด รองลงมาคือ โรงเรียนมีการปรับปรุงบัญชีเมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยปรับรายการ บัญชี รายได้จากงบประมาณค้างรับ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย/รับที่ได้รับ ล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า/รายได้ค้างรับ วัสดุหรือสินค้าที่ใช้ไป ระหว่างงวดบัญชี ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ

3. ผลการเบริบเทียบบัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้า การบริหารงบประมาณ จำแนกตามส่วนภาพตำแหน่ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้เงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเบริบเทียบบัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้า การบริหารงบประมาณ จำแนกตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายค้าน พนว่า ด้านการจัดทำและเสนอขอ

งบประมาณ และด้านบริหารบัญชีไม่แตกต่างกัน ด้านการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกันอย่างนี้
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าการบริหาร
งบประมาณเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานุรัตน์ เขต 2 ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ควรจัดทำอย่างมีเอกสาร และ
ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนเพียงพอ ด้านการจัดสรรงบประมาณ
การใช้เงินงบประมาณโรงเรียนควรขึ้นค่าตอบแทนงาน/โครงการของสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบ ติดตาม
ประเมินผลและรายงานการใช้เงิน รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานควรทำให้ถูกต้องตาม
ระเบียบแบบแผน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรมีการประสานงาน
กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากกว่าปัจจุบัน ด้านบริหารการเงิน ระบบการเงินต้องโปร่งใส
สามารถตรวจสอบได้ มีหลักฐานถูกต้องตามระเบียบ ด้านบริหารบัญชี มีเอกสารครบถ้วนถูกต้อง
ตามระเบียบและทำเป็นปัจจุบัน

อภิปรายผล

1. สภาพค่านินทริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานุรัตน์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าการบริหาร
งบประมาณ โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พนบว่า อยู่ใน
ระดับปานกลาง 3 ด้าน และระดับน้อย 3 ด้านที่มีร้อยละสูงสุดคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ
รองลงมาด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
และด้านการบริหารบัญชี ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนคุยกับการเงิน ได้ให้ความสำคัญกับการโอน
เงิน และการนำส่งเงิน โดยมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลัง
กำหนด ประกอบกับมีการบันทึกบัญชีประจำวันให้ครอบคลุมการรับเงินงบประมาณ จัดทำ
รายละเอียดแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณซึ่งระบุแผนงาน งานโครงการที่สอดคล้องกับเงิน
งบประมาณที่ได้รับและวางแผนของงบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากร โรงเรียนมีการจัดทำ
รายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณซึ่งระบุแผนงาน งานโครงการที่สอดคล้องกับเงิน
งบประมาณที่ได้รับและวางแผนของงบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากร โรงเรียนมีการแจ้ง
จัดสรรงบเงินและจัดทำข้อตกลงผลลัพธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษารับไปดำเนินการตาม
แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันบุญญา (2548 :
บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พนบว่าระดับสภาพการบริหาร

งบประมาณแบบบุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ควร
ชิงชัย (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอนแก่น เขต 5 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงบประมาณของ
โรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอนแก่นเขต 5 ตามตำแหน่งหน้าที่ของ
บุคลากรและขนาดของโรงเรียน พบว่า สภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนนิติบุคคล
โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการบริหารพัสดุหรือสินทรัพย์
อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ
ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการระดมทรัพยากร
และการลงทุนเพื่อการศึกษา และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานการใช้เงินและ
ผลการดำเนินงาน และสอดคล้องกับ พิชญ์ยิ่น ใจอัมฤทธิ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง
การศึกษาสภาพปัจจัยการบริหารงบประมาณภายใต้การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัด
การศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพ
ปัจจัยการบริหารงบประมาณภายใต้การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับ
ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งใน
ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต ด้านการจัดระบบการจัดทำพัสดุ/ทุน
ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการรายงานการเงินและผลการดำเนินงาน
ด้านการบริหารสินทรัพย์ และด้านการตรวจสอบภายใน ตามลำดับ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าการบริหารงบประมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารงบประมาณโรงเรียน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ
และด้านบริหารการเงิน และด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ตามลำดับ
ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์
(Corporate Objective) และกลยุทธ์ของสถานศึกษาไม่ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่ง
วิทยาการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณของโรงเรียน ทั้งผู้บริหาร
สถานศึกษาและหัวหน้าการบริหารงบประมาณให้ความสำคัญกับการ โอนเงิน และการนำส่งเงิน
โดยมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด ประกอบกับ
การบันทึกบัญชีประจำวันไม่ครอบคลุมการรับเงินงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดทำรายละเอียด
แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณซึ่งระบุแผนงาน/งาน/โครงการสอดคล้องกับงบประมาณ

ที่ได้รับและวางแผนของบประมาณที่ได้ตามแผนระดมทรัพยากรไม่เป็นไปตามสัดส่วนความสำคัญของงาน อิกทั้งการบริหารงานต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระบบที่ปรึกษาการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ซึ่งผู้บริหารจะต้องบริหารงานงบประมาณและการเงินให้มีประสิทธิภาพ ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อทางราชการ ซึ่งอาจมีปัญหาเกิดขึ้นบ้าง อาจมีสาเหตุมาจากการดำเนินงานในบางด้านซึ่งไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังจะเห็นว่าเมื่อพิจารณาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันจิรา อัมรสุติ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของ สถาบันศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด แต่ยังพบว่า การมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ในการ วิเคราะห์จัดทำและเสนอของงบประมาณ การรับทราบนโยบายและข้อมูลจากหน่วยเหนือในการ จัดสรรงบประมาณ ความสามารถในการ สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผลผลิตตามตัวชี้วัด การใช้ ทรัพยากร่วมกันระหว่างสถาบันศึกษา และชุมชน การเลือกครุภัณฑ์มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม เป็นเจ้าหน้าที่การเงินและเป็นเจ้าหน้าที่ จัดทำบัญชีของโรงเรียน และการ ไม่มีนิติกรรมประจำโรงเรียน มีปัญหาในระดับมากถึงมากที่สุด และสอดคล้องกับ คณาจารย์ พิสุทธิ์ธนกัทร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพ ปัญหาการปฏิบัติงานบริหารงบประมาณของสถาบันศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถาบันศึกษาและหัวหน้างาน บริหารงบประมาณ พบว่า โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ และด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานผลการ ใช้เงินและผลการดำเนินงาน ที่มี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้อำนวยการสถาบันศึกษาและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ มี ความคิดเห็นต่อปัญหาการปฏิบัติงานบริหารงบประมาณของสถาบันศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันการที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันศึกษาที่มีขนาดที่ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อปัญหาการปฏิบัติงานบริหารงบประมาณของสถาบันศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล โดยรวม และรายได้ แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันศึกษา และหัวหน้า การบริหารงบประมาณ จำแนกตามสถานภาพค่าเหมือง โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้เงินแต่กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้าการบริหารงบประมาณมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารงานในโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน และหน่วยงานด้านสังกัดประกอบ กับการบริหารงานของผู้บริหารฯ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินงานให้โรงเรียนมีการพัฒนาเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งในบางครั้งการใช้งบประมาณจะไม่เป็นไปตามแผนงบประมาณมากนัก เพราะต้องปรับตามสภาพของงานที่จะต้องดำเนินการ ส่วนครุภารติของหัวหน้าการบริหาร งบประมาณมีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานอื่นๆ การใช้งบประมาณก็ต้อง เป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติ ลดค่าใช้จ่ายของ ศูนย์ฯ (2547 : บทคัดย่อ) ให้ ทำการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาการบริหารจัดการระบบงบประมาณแบบบุญเน้น ผลงานของผู้บริหารและครุภารติโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประ同胞ศึกษาขั้นพื้นฐาน พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครุภารติโรงเรียนส่วนมาก มีความพึงพอใจในระดับ ป्रิเมียม อย่างมาก 21 ปีขึ้นไปมีประสบการณ์เกี่ยวกับการเงิน/พัสดุ มากกว่า 5 ปี เทียบกับ 5 ปี เทียบกับ การประชุม อบรมเกี่ยวกับการเงินและพัสดุ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการระบบ งบประมาณแบบบุญเน้นผลงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนา การบริหารจัดการระบบงบประมาณบุญเน้นผลงานในด้านความรู้ ด้านข้อมูล ด้านทักษะ และใน กារพัฒนาตามมาตรฐานทางการเงิน 7 มาตรฐาน ของผู้บริหารและครุภารติโรงเรียน ไม่มี ความแตกต่างกัน ลดค่าใช้จ่าย ตาราง ชินชัย (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหาร งบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอนแก่น เขต ๕ เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอนแก่น เขต ๕ ตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรและขนาดของโรงเรียน พบว่า ผล การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนนิติ บุคคล ตามขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยทางการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประ同胞ศึกษานุรัตน์ เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้า การบริหารงบประมาณ จำแนกตามลักษณะการเปิดสอนของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ และด้านบริหารบัญชีไม่แตกต่างกัน ด้านการจัดสรรงบประมาณแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนขยายโอกาสฯได้รับงบประมาณมากกว่าโรงเรียนระดับประถมศึกษา แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาและประเมินสถานภาพของสถานศึกษา โดยโรงเรียนจะต้องจัดทำกรอบประมาณการรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยวิเคราะห์นโยบายหน่วยเหนือที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โรงเรียนต้องมีการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานหนึ่งอีกหนึ่งชั้นเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับผิดชอบในภาระที่มีมาเป็น กรอบในการจัดทำแผนกลยุทธ์ และต้องมีการจัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินทั้งเงิน สองคอลัมน์ กับงานวิจัยของ ครา ชินชัย (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของ โรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯจนแก่น เขต ๕ ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณของ โรงเรียนนิติบุคคล ตามขนาด โรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน และสองคอลัมน์ นพ.เพชร น้อยบุญดี (2549 : 80-81) สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบ โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการปฏิบัติมากกว่า โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ ปัญหาการบริหารงบประมาณ ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ใน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั่วไปใน โรงเรียนขนาดกลางมี ปัญหาอยู่ในระดับน้อยของการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณ ใน โรงเรียนทั้งสามขนาด พนบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ ด้านการบริหารบัญชีและด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในขณะที่ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการ ใช้เงิน ผลการดำเนินงาน และด้านการระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหาร การเงินที่ไม่แตกต่าง เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยภาพรวมปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีปัญหาการปฏิบัติมากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันเกือบทุกด้าน เนื่องจากด้านการบริหาร การเงินและด้านการตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการ ใช้เงิน ผลการดำเนินงานที่ไม่ แตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าการบริหาร งบประมาณเกี่ยวกับสภาพการบริหารงบประมาณ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครรัตน์ เขต ๒ ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดทำคู่มือ เอกสาร และ

ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับผู้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนเพียงพอ ด้านการจัดสรรงบประมาณ การใช้เงินงบประมาณโรงเรียนครึ่งเดือนงาน/โครงการของสถานศึกษา ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้เงิน รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานควรทำให้ถูกต้องตาม ระเบียบแบบแผน ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรมีการประสานงาน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มากกว่าปัจจุบัน ด้านบริหารการเงิน ระบบการเงินต้องโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีหลักฐานถูกต้องตามระเบียบ ด้านบริหารบัญชี มีเอกสารครบถ้วนถูกต้อง ตามระเบียบและทำเป็นปัจจุบัน

จากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 พบว่า ทุกค้านมีสภาพและปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ ดังนั้นด้านการจัดทำและเสนอ ของงบประมาณมีปัญหามากที่สุด ควรจัดทำคู่มือ เอกสาร และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับ ผู้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนเพียงพอ การใช้เงินงบประมาณโรงเรียนครึ่งเดือนงาน/โครงการของ สถานศึกษา ติดตาม ประเมินผลและรายงานการใช้เงิน รายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน ควรทำให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน สามารถตรวจสอบได้ มีหลักฐานถูกต้องตามระเบียบและ ทำเป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยร่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 สามารถประมวลเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือ เอกสาร และระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับ ผู้ปฏิบัติงานอย่างครบถ้วนเพียงพอ
- 1.2 สถานศึกษาควรมีการนิเทศติดตามการใช้งบประมาณในแต่ละโครงการ เพื่อให้ การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพมากที่สุด

1.3 จากการศึกษา พบว่า สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครรัตน์ เขต 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามี ส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ และจัดทำแผนบริหารงบประมาณ ดำเนินการใช้งบประมาณให้ เป็นไปตามแผนการบริหารงบประมาณ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามระเบียบ และกฎหมายที่

เกี่ยวข้อง หรือการจัดการอบรมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านการบริหารงบประมาณ เพื่อเป็นการเสริมสร้าง
สมรรถนะด้านการบริหารงบประมาณอย่างเสมอ

1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ
หรืออบรมสัมมนาบุคลากรในสถานศึกษาในการจัดทำแผนบริหารงบประมาณแบบบูรณาภิเษก
ให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ตามบทบาท อำนาจหน้าที่ด้าน¹
ประสิทธิภาพทางการเงิน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารงบประมาณ
โรงเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา เจ้าหน้าที่การเงินและพัสดุ ในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษาการบริหารงบประมาณ หลังจากการกระจายอำนาจการบริหาร และ
การจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นด้านกฎระเบียบทางค้าน
การเงิน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ ตลอดจนความโปร่งใส
ตรวจสอบได้ของผู้บริหาร